

projevem, nýbrž jen zodpovědním otázkou svědka poslední vůle (rozh. č. 5753 sb. n. s.), stačí tím spíše k pouhému projevu, že spis, jež svědci mají podepsati, obsahuje poslední vůli zůstavitelovu, když zůstavitel na určitou otázku jednoho ze svědků, jenž vzal přichystaný spis do ruky, je-li to jeho poslední vůle a podepsal-li ji sám, odpověděl rovněž určitě, třeba jediným krátkým slůvkem »ano«. To jest ústním a výslovným prohlášením ve smyslu § 579 obč. zák., nikoliv pouhým konkludentním činem, jakým je kývnutí hlavy nebo jiné pochybné znamení, a zákon k dosažení účelu, jež sleduje svým nařízením, nepožaduje více a vzhledem k poměrům skutečného života ani nemůže požadovati, nemá-li hověti prázdnému formalismu. Dovolání zabíhá tedy do krajnosti zákonem nepožadované, míníc, že nelze v tomto případě uznati poslední vůli za platnou, nebylo-li potvrzeno, že zůstavitelka řekla »to je má poslední vůle.« Udává-li, že jest pochybno, zda slůvkem »ano« zodpověděla zůstavitelka první či druhou otázku či obě, má pochybnosti zcela zbytečné, neb zůstavitelka tímto způsobem odpověděla na obě jí dané otázky, že jest to její poslední vůle a že ji sama podepsala, jak dle celé souvislosti musí rozumný člověk o tom býti přesvědčen. Tu není třeba uchylovati se k nějakým závěrům, dohadům neb výkladům, jak myslí dovolatelka, by se dospělo k přesvědčení, že zůstavitelka ústně a výslovně prohlásila spis, jenž měl obsahovati její poslední vůli, za svou poslední vůli.

Čís. 6662.

Vyrovnač soud nemůže na přijatém vyrovnání nic měniti ani je doplňovati, nýbrž může je pouze tak, jak bylo přijato, buď potvrditi nebo nepotvrditi.

(Rozh. ze dne 5. ledna 1927, Rv I 1011/26.)

Žalované firmě příslušela proti žalobcům na základě rozsudku (smíru) pohledávka, již přihlásila k vyrovnání žalobců. K návrhu na zahájení vyrovnání připojili žalobci návrh vyrovnávací, v němž nabídli věřitelům: Vyrovnávací dlužníci zaplatí svým věřitelům na úplné vyrovnání jich pohledávek 35% ve třech lhůtách, 15% za 9 měsíců ode dne pravoplatného vyrovnání, druhou splátku 10% za 6 měsíců po splatnosti první a třetí splátku za 6 měsíců po splatnosti druhé. Usnesením vyrovnávacího soudu ze dne 1. dubna 1925 bylo vyrovnání věřiteli přijaté potvrzeno a na soudní desce vyrovnávacího soudu vyvěšeno dne 4. dubna 1925. Do usnesení ze dne 1. dubna 1925 bylo poято, že se potvrzuje vyrovnání na 35% kvotu splatnou 15% ode dne soudně schváleného vyrovnání do 9 měsíců atd., a nebylo vyznačeno, že první splátka 15% se počítá ode dne právoplatně schváleného vyrovnání. Potvrzení vyrovnání nabylo právní moci dne 18. dubna 1925. Žalobci zapravili 15% splátku dne 18. ledna 1926. Ježto žalovaná vzhledem k § 57 vyr. ř. vedla exekuci pro celou opozděním splátky prý obživnější pohledávku, domáhali se žalobci nepřipustnosti exekuce vzhledem

k pravoplatně potvrzenému vyrovnání a včasnému zapravení vyrovnací splátky. Žalovaná namítla najmě, že podle protokolu o vyrovnacím roku a podle usnesení o potvrzení vyrovnání, měla první splátka vyrovnávací kvoty býti zapravena do 9 měsíců ode dne soudně schváleného vyrovnání a nikoliv ode dne pravoplatného schválení vyrovnání. Vyrovnání bylo schváleno usnesením ze dne 1. dubna 1925 a proto končila devítiměsíční lhůta dnem 1. ledna 1926; zaplatila-li žalující strana teprve dne 15. ledna 1926, nebyla první splátka vyrovnávací kvoty zapravena včas. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Ve směru výtky nesprávného právního posouzení (č. 4 §u 503 c. ř. s.) uvádí dovolatelka, že jedině rozhodujícím byl obsah protokolu o vyrovnávacím roku a usnesení vyrovnávacího soudu o schválení vyrovnání pro vyrovnacího dlužníka proto, že se nepostaral ani žádostí o opravu ani stížností o nápravu, pro ni z toho důvodu, že se vyrovnacího řízení nesúčastnila ani nebyla povinna se účastniti a že neměla ani povinnosti ani možnosti, by si opatřila bezpečnou vědomost, zvěděvši o obsahu vyrovnání jen z usnesení vyrovnacího soudu, dle něhož žalobci uzavřeli se svými věřiteli vyrovnání při roku dne 23. března 1925 na 35%ní kvotu, z níž první 15%ní část byla splatná do 9 měsíců ode dne schválení vyrovnání. Dovolání není důvodným. Jest ovšem těžko najíti předpis zákona, jenž by odůvodnil názor odvolacího soudu, že žalovaná měla se nahlédnutím do spisů přesvědčiti o obsahu vyrovnání a zakročiti o odstranění rozporu mezi protokolem o vyrovnacím roku a usnesením o schválení vyrovnání, když na druhé straně se praví, že je lhosteino, že žalobci jako vyrovnací dlužníci nezakročili o opravu. Poukazují-li žalobci na to, že jim nebylo usnesení o schválení vyrovnání doručeno, poukazuje zase žalovaná na to, že se vyrovnacího řízení nesúčastnila a ani účastniti nemusila a že tedy o obsahu vyrovnání nevěděla. Avšak pro spor jest nerozhodno, zda měla ta neb ona strana zakročiti o nápravu. Podle §u 49 vyr. ř. jest k platnosti vyrovnání zapotřebí, by bylo potvrzeno vyrovnacím soudem. V §§ 50 a 51 vyr. ř. jsou uvedeny důvody, pro které má neb může býti potvrzení o d e p ř e n o. Z toho jest vidno, že vyrovnací soud nemůže na přijatém vyrovnání nic měniti ani je doplňovati. Kdyby na příklad vyrovnání bylo věřiteli přijato proti některému ustanovení §u 3 (2) vyr. ř., nemůže vyrovnací soud, jemuž bylo přijaté vyrovnání předloženo ke schválení, sám je upravit tak, by se těmto zákonným ustanovením nepřičilo, a pak je schváliti. Vyrovnací soud může vyrovnání tak, jak bylo přijato, potvrditi neb neschváliti. (Rozh. č. 5166 a 5639 sb. n. s.). Praví-li se, že potvrzení vyrovnání má ráz konstitutivní (plenární rozhodnutí čís. 4277 sb. n. s.), lze tomu rozuměti jen ve shodě s předpisem §u 49 vyr. ř. tak, že pravoplatným potvrzením nabývá vyrovnání teprv právní účinnosti (totéž rozhodnutí čís. 5639 sb. n. s.), nikoli však, že by vyrovnací soud mohl pojetím změn nebo doplňků do vyrovnání stanovit nová nebo jiná jeho ustanovení, než jak bylo při vyrovnacím roku

mezi dlužníkem a věřiteli ujednáno. Vyrovnačí soud, jednaje takto, porušil by pravou podstatu vyrovnání jako ujednání smíru mezi dlužníkem dle jeho konečné nabídky a jeho věřiteli dle přijetí. Usnesení vyrovnacího soudu o schválení vyrovnání jest tedy jen potud rozhodujícím úkonem, že vyrovnání teprv tímto potvrzením přichází právně účinným způsobem k místu. Než schválení udělí neb odepře, může sice vyrovnací soud zavést dle svého uvážení ještě šetření o všech otázkách důležitých pro rozhodnutí, ale toto rozhodnutí může zníti jen na schválení neb odepření vyrovnání, nikoli na jeho změnu, (srov. též Rud. Pollak, Komentář sv. II. str. 276—277). Může tedy pro posuzování právního poměru mezi věřiteli a vyrovnacím dlužníkem býti rozhodným jen obsah vyrovnání, jak bylo při roku přijato (§ 42 vyr. ř.), bylo-li vyrovnacím soudem potvrzeno (§ 49 vyr. ř.). Dle protokolu o vyrovnacím roku prohlásili dlužníci, jak bylo zjištěno, že trvají na svém původním vyrovnacím návrhu, totiž že nabízejí svým věřitelům 35% tak, že do 9 měsíců ode dne soudně schváleného vyrovnání zaplatí 15%, do dalších 6 měsíců 10%, a do dalších 6 měsíců 10%. Zně-li však původní návrh dlužníků, jak dále zjištěno, v ten smysl, že dlužníci zaplatí věřitelům na úplné vyrovnání 35% ve třech lhůtách a to 15% za 9 měsíců ode dne právoplatného potvrzení vyrovnání, 10% za 6 měsíců po splatnosti první a 10% za 6 měsíců po splatnosti druhé splátky, byl v tom patrný rozpor a proto právem byl připuštěn svědecký důkaz výsledkem vyrovnacího komisaře o tom, byl-li tímto protokolem osvědčen správný obsah nabídky a přijetí vyrovnání. Bylo pak zjištěno, že žalobci při vyrovnacím roku se skutečně odvolali na svůj původní návrh, že tohoto návrhu nezměnili, ani nového návrhu neučinili, že ani vyrovnací komisař neměl příčiny, by usnesením připouštěl změnu návrhu, a že o původním návrhu vyrovnání bylo věřiteli hlasováno a že jimi byl přijat, takže, je-li v protokolu uvedeno, že dlužníci zaplatí kvoty ode dne soudně schváleného vyrovnání místo ode dne právoplatného potvrzení vyrovnání, stalo se tak jen nedopatřením. Pak ale spočívá také jen na nedopatření, obsaženo-li v usnesení vyrovnacího soudu o potvrzení vyrovnání a ve vyhlášce, že dlužníci zaplatí věřitelům 35% kvotu splatnou 15% ode dne soudně schváleného vyrovnání, 10% do dalších 6 měsíců a 10% do dalších 6 měsíců, zvláště, když se v nich poukazuje výslovně na vyrovnání uzavřené při roku dne 23. března 1925, jež však ve skutečnosti znělo co do splatnosti lhůt jinak. Toto vyrovnání jest tedy rozhodným i pro žalobce, jimž ani usnesení o potvrzení, jak předpisuje § 49 (2) vyr. ř. nebylo doručeno, i pro žalovanou třeba se vyrovnacího řízení nesúčastnila a o obsahu vyrovnání se dozvěděla jen z usnesení vyrovnacího soudu, jímž bylo vyrovnání potvrzeno, a nelze tedy usnesení o potvrzení vyrovnání stotožňovati s právoplatným rozsudkem, takže by mělo jedině rozhodující význam, uchyluje-li se v podstatných částech od přijatého vyrovnání a nepostaral-li se vyrovnací dlužník v čas žádostí neb stížností o to, by bylo uvedeno v soulad s vyrovnáním, jak bylo mezi ním a věřiteli sjednáno. Poněvadž dle zjištění bylo potvrzující usnesení ze dne 1. dubna 1925 vyhlášeno dne 4. dubna 1925 a stalo se tedy právoplatným dne 18. dubna 1925, bylo by nastalo prodlení dlužníků v placení první

splátky kvoty až dne 19. ledna 1926. Dlužníci zaplatili však první splátku již dne 15. ledna 1926, nenastaly tedy následky §u 57 vyr. ř. a jest tedy odůvodněna žaloba, proti jejímuž posuzování jako žaloby ve smyslu §u 35 ex. řádu se v dovolání již ničeho nepodniká.

Čís. 6663.

Dlužník pozbývá výhod z vyrovnání (§ 57 vyr. ř. a čl. III. zák. ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n.) nejen, nedodržel-li vyrovnání úmyslně nebo z hrubého zavinení, nýbrž i tehdy, učinil-li tak z jakékoliv jiné příčiny, třeba nezaviněné, jmenovitě nesplnil-li vyrovnání tak, jak měl, ohledně pohledávky, již ve vyrovnacím řízení popřel, ale o níž bylo pak sporem prokázáno, že ji popíral bezdůvodně.

Z přiznání hlasovacího práva neb z opomenutí popření ve vyrovnacím řízení nelze ještě usuzovati, že byla pravost pohledávky uznána, tak jako opak ještě nevyklučuje, že nebyla uznána.

Pro prodlení vyrovnacího dlužníka se splácením kvoty jest bez významu, že dosud nebyla vyřešena sporem pravost popřené pohledávky.

(Rozh. ze dne 5. ledna 1926, Rv I 1044/26.)

Žalovaná firma se vyrovnala na 52%. Žalobě, již se na ní domáhal věřitel zaplacení celé pohledávky, ježto nedodržela vyrovnání, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud vyhověl odvolání žalované potud, že přiznal žalobci pouze 52% pohledávky.

Nejvyšší soud k dovolání žalobcovu přiznal mu dalších 48% jeho pohledávky.

Důvody:

Nižší soudy zjistily, že žalovaná strana koupila od žalobkyně zboží dle účtu ze dne 13. a 16. prosince 1921 celkem za 4624 Kč a že dluží jí z toho důvodu nedoplatek kupní ceny, jež byl zažalován 2.355 Kč 07 h s 6% úroky od 10. září 1922. Kdežto však soud první stolice odsoudil žalovanou stranu k zaplacení celého tohoto peníze z důvodu, že byla dopisem ze dne 19. února 1925 upomenuta o zaplacení kvoty, ale vyrovnání nedodržela, projevil odvolací soud názor, že, poněvadž pohledávka žalující firmy byla ve vyrovnacím řízení dlužníkem popřena, musí napřed býti sporem zjištěna a pak teprve že jest dlužník povinen zaplatiti kvoty, a rozhodl, že žalovaná strana má zaplatiti, poněvadž lhůty dle vyrovnání mezitím již uplynuly, pouze 52% dle přijatého a potvrzeného vyrovnání ve čtrnácti dnech (§ 409 c. ř. s.), ježto dosud není v prodlení a teprve, kdyby nevyhověla této povinnosti, ježtě dalších 48%, poněvadž pak by teprve byla v prodlení. (§ 57 vyr. řádu.) S tímto názorem nelze souhlasiti. Nesplní-li dlužník včas a plně potvrzeného vyrovnání, nastávají pro něho účinky §u 57 vyr. ř. a čl. III. zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n. Zákon nijak nerozeznává mezi příčinami, z nichž dlužník nedodržel vyrovnání, zda stalo se tak z úmyslu